

Sygn. akt V KK 85/22

POSTANOWIENIE

Dnia 30 marca 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dariusz Kala

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.
po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 30 marca 2022 r.
sprawy **K. D.**
skazanego za czyny z art. 286 § 1 k.k. i in.
z powodu kasacji wniesionej przez obrońcę skazanego
od wyroku Sądu Okręgowego w Ł.
z dnia 13 lipca 2021 r., sygn. akt. V Ka (...)
utrzymującego w mocy wyrok Sądu Rejonowego w Ł.
z dnia 12 stycznia 2021 r., sygn. akt VI K (...)

postanowił

- 1. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną;**
- 2. obciążyć skazanego kosztami sądowymi postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 12 stycznia 2021 r., sygn. akt VI K (...), Sąd Rejonowy w Ł.:

- w punkcie 2: uznał oskarżonego K. D. w ramach zarzucanych mu w pkt. VII - XII czynów za winnego tego, że w krótkich odstępach czasu, z wykorzystaniem takiej samej sposobności dopuścił się szeregu przestępstw, przy czym:
- w dniu 01 marca 2017 roku w Ł. działając w krótkich odstępach czasu, w wykonaniu z góry powziętego zamiaru na skrzyżowaniu ulic: M. i Ż., działając wspólnie i w porozumieniu z M. D. w celu uzyskania odszkodowania z tytułu umowy

ubezpieczenia OC, doprowadził do zdarzenia będącego podstawą do wypłaty takiego odszkodowania w postaci kolizji pomiędzy samochodem marki R. [...] o numerze rejestracyjnym (...), a następnie w dniu 2 marca 2017 roku w celu osiągnięcia korzyści majątkowej poprzez wprowadzenie w błąd L. S.A. w następstwie złożenia przez K. D. w tej firmie ubezpieczeniowej zawiadomienia o szkodzie niezgodnego ze stanem faktycznym doprowadził ubezpieczyciela do niekorzystnego rozporządzenia mieniem, uzyskując nienależne odszkodowanie z ubezpieczenia OC pojazdu marki R. [...] w wysokości 4 700 złotych wypłacone K. D. oraz w wysokości 2 803.17 złotych wypłacone P. Sp. z o.o. w Ł. z tytułu wynajmu pojazdu zastępczego, czym działał na szkodę L. S.A.,

- w dniu 03 marca 2017 roku w Ł. działając w krótkich odstępach czasu, w wykonaniu z góry powziętego zamiaru na skrzyżowaniu ulic: M. i Ż., działając wspólnie i w porozumieniu z M. D. w celu uzyskania odszkodowania z tytułu umowy ubezpieczenia OC, doprowadził do zdarzenia będącego podstawą do wypłaty takiego odszkodowania w postaci kolizji pomiędzy samochodem marki P. [...] o numerze rejestracyjnym (...), a samochodem marki S. o numerze rejestracyjnym (...), a następnie w dniu 9 marca 2017 roku w celu osiągnięcia korzyści majątkowej poprzez wprowadzenie w błąd A. S.A. w następstwie złożenia przez niego w tej firmie ubezpieczeniowej zawiadomienia o szkodzie niezgodnego ze stanem faktycznym doprowadził ubezpieczyciela do niekorzystnego rozporządzenia mieniem, uzyskując nienależne odszkodowanie z ubezpieczenia OC pojazdu marki S. w wysokości 4 517.39 złotych oraz w wysokości 3 128.73 złotych wypłacone P. [...] Sp. z o.o. w Ł. z tytułu wynajmu pojazdu zastępczego, czym działał na szkodę [...] Ubezpieczenia Towarzystwo Ubezpieczeń [...] S.A.,

- w nocy z 13/14 kwietnia 2017 roku w Ł. działając w krótkich odstępach czasu, w wykonaniu z góry powziętego zamiaru na skrzyżowaniu ulic: M. i Ż., działając wspólnie i w porozumieniu z M. D. w celu uzyskania odszkodowania z tytułu umowy ubezpieczenia OC, doprowadził do zdarzenia będącego podstawą do wypłaty takiego odszkodowania w postaci kolizji pomiędzy samochodem marki P. [...] o numerze rejestracyjnym (...), a samochodem marki V. [...] o numerze rejestracyjnym (...), a następnie w dniu 14 kwietnia 2017 roku w celu osiągnięcia korzyści majątkowej poprzez wprowadzenie w błąd E. S.A. w następstwie złożenia

przez niego w tej firmie ubezpieczeniowej zawiadomienia o szkodzie niezgodnego ze stanem faktycznym doprowadził ubezpieczyciela do niekorzystnego rozporządzenia mieniem, uzyskując nienależne odszkodowanie z ubezpieczenia OC pojazdu marki V. [...] w wysokości 7 846.05 złotych oraz w wysokości 1 350 złotych wypłacone P. Sp. z o.o. w Ł. z tytułu wynajmu pojazdu zastępczego, czym działał na szkodę E. S.A.,

- w dniu 11 maja 2017 roku w Ł. działając w krótkich odstępach czasu, w wykonaniu z góry powziętego zamiaru na skrzyżowaniu ulic: M. i Ż., działając wspólnie i w porozumieniu z M. D. w celu uzyskania odszkodowania z tytułu umowy ubezpieczenia OC, doprowadził do zdarzenia będącego podstawą do wypłaty takiego odszkodowania w postaci kolizji pomiędzy samochodem marki P. [...] o numerze rejestracyjnym (...), a samochodem marki F. [...] o numerze rejestracyjnym (...), a następnie w dniu 12 maja 2017 roku w celu osiągnięcia korzyści majątkowej poprzez wprowadzenie w błąd P. S.A. w następstwie złożenia przez niego w tej firmie ubezpieczeniowej zawiadomienia o szkodzie niezgodnego ze stanem faktycznym doprowadził ubezpieczyciela do niekorzystnego rozporządzenia mieniem, uzyskując nienależne odszkodowanie z ubezpieczenia OC pojazdu marki F. [...] w wysokości 6 466.35 złotych wypłacone mu w dniu 6 czerwca 2017 roku oraz w wysokości 650 złotych wypłacone P. Sp. z o.o. w Ł. z tytułu wynajmu pojazdu zastępczego, czym działał na szkodę P. S.A.,

- w dniu 28 maja 2017 roku w Ł. działając w krótkich odstępach czasu, w wykonaniu z góry powziętego zamiaru na skrzyżowaniu ulic: M. i Ż., działając wspólnie i w porozumieniu z M. D. w celu uzyskania odszkodowania z tytułu umowy ubezpieczenia OC, doprowadził do zdarzenia będącego podstawą do wypłaty takiego odszkodowania w postaci kolizji pomiędzy samochodem marki C. [...] o numerze rejestracyjnym (...), a samochodem marki O. [...] o numerze rejestracyjnym (...), a następnie w dniu 29 maja 2017 roku w celu osiągnięcia korzyści majątkowej usiłował poprzez wprowadzenie w błąd A. S.A. w następstwie złożenia w tej firmie ubezpieczeniowej zawiadomienia o szkodzie niezgodnego ze stanem faktycznym doprowadzić ubezpieczyciela do niekorzystnego rozporządzenia mieniem, lecz zamierzonego skutku nie osiągnął z powodu

podjęcia decyzji przez firmę ubezpieczeniową odmowy wypłaty odszkodowania z ubezpieczenia OC pojazdu marki O. [...], czym działał na szkodę A. S.A.,

- w dniu 07 czerwca 2017 roku w Ł. działając w krótkich odstępach czasu, w wykonaniu z góry powziętego zamiaru na skrzyżowaniu ulic: M. i Ż., działając wspólnie i w porozumieniu z M. D. w celu uzyskania odszkodowania z tytułu umowy ubezpieczenia OC, doprowadził do zdarzenia będącego podstawą do wypłaty takiego odszkodowania w postaci kolizji pomiędzy samochodem marki R. [...] o numerze rejestracyjnym (...), a samochodem marki B. o numerze rejestracyjnym (...), a następnie w dniu 8 czerwca 2017 roku w celu osiągnięcia korzyści majątkowej poprzez wprowadzenie w błąd L. S.A. w następstwie złożenia przez niego w tej firmie ubezpieczeniowej zawiadomienia o szkodzie niezgodnego ze stanem faktycznym doprowadził ubezpieczyciela do niekorzystnego rozporządzenia mieniem, uzyskując nienależne odszkodowanie z ubezpieczenia OC pojazdu marki B. w wysokości 3 357.54 złotych oraz w wysokości 817. 95 złotych wypłacone P. Sp. z o.o. w Ł. z tytułu wynajmu pojazdu zastępczego, czym działał na szkodę L. S.A.

czym wyczerpał dyspozycję art. 286 § 1 k.k. i art. 298 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 § 1 k.k. i art. 286 § 1 k.k. i art. 298 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 § 1 k.k. i art. 286 § 1 k.k. i art. 298 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 § 1 k.k. i art. 286 § 1 k.k. i art. 298 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 § 1 k.k. i art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 286 § 1 k.k. i art. 298 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 § 1 k.k. i art. 286 § 1 k.k. i art. 298 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 § 1 k.k. w zw. z art. 91 § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. (w brzmieniu sprzed 24 czerwca 2020r.) i za to na podstawie art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. w zw. z art. 91 § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. (w brzmieniu sprzed 24 czerwca 2020r.) wymierzył mu karę 1 (jednego) roku i 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności;

- w punkcie 3: oskarżonego K. D. uznał za winnego popełnienia zarzucanego mu w pkt XIII czynu, czym wyczerpał dyspozycję art. 298 § 1 k.k. i za to na podstawie art. 298 § 1 k.k. wymierzył mu karę 5 (pięciu) miesięcy pozbawienia wolności;

- w punkcie 4: na podstawie art. 85 § 1 i 2 k.k. i art. 86 § 1 k.k. w zw. z 91 § 2 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. (w brzmieniu sprzed 24 czerwca 2020r.) połączył orzeczone

wobec oskarżonego K. D. w pkt 2 i 3 kary pozbawienia wolności i wymierzył mu łącznie karę 1 (jednego) roku i 8 (ośmiu) miesięcy pozbawienia wolności;

- w punkcie 5: na podstawie art. 46 § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. (w brzmieniu sprzed 24 czerwca 2020r.) orzekł od oskarżonych M. D. i K. D. obowiązek naprawienia szkody poprzez zapłatę solidarnie:

- kwoty 11 678, 66 zł (jedenaście tysięcy sześćset siedemdziesiąt osiem złotych i sześćdziesiąt sześć groszy) na rzecz L. S.A.,

- kwoty 7 646, 12 zł (siedem tysięcy sześćset czterdzieści sześć złotych i dwanaście groszy) na rzecz A. S.A.,

- kwoty 9 196 ,05 zł (dziewięć tysięcy sto dziewięćdziesiąt sześć złotych i pięć groszy) na rzecz E. S.A.,

- kwoty 7 116,35 zł (siedem tysięcy sto szesnaście złotych i trzydzieści pięć groszy) na rzecz P. S.A.

Wyrok zawiera również rozstrzygnięcia dotyczące oskarżonego M. D. oraz w przedmiocie kosztów procesu.

Od powyższego wyroku apelację wywiódł obrońca oskarżonych, który zaskarżył wyrok w całości, zarzucając mu:

A. obrazę przepisów postępowania, mającą wpływ na treść zaskarżonego wyroku, tj. art. 7 k.p.k. oraz art. 410 k.p.k. polegającą na bezzasadnym odmówieniu wiary wyjaśnieniom oskarżonych M. D. i K. D. przy jednoczesnym całkowicie bezkrytycznym obdarzeniu w pełnym zakresie przymiotem wiarygodności zeznań świadków - uczestników kolizji drogowych, podczas, gdy:

1) pamięć świadków, zwłaszcza co do szczegółowych okoliczności opisywanych zdarzeń, pozostaje wątpliwa z uwagi na zarówno dynamiczny charakter zdarzeń, jak również z uwagi na fakt, że zeznania w przedmiotowej sprawie złożone zostały po upływie prawie 3 lat od kolizji objętych zarzutami aktu oskarżenia (kolizje miały miejsce w okresie od marca do września 2017 r., zaś przesłuchania na policji oraz przed sądem 1 instancji w roku 2019 r. i 2020 r.);

2) zeznania świadków nie mogą stanowić miarodajnego środka dowodowego na okoliczności dotyczące m.in. prędkości pojazdów, którymi poruszali się oskarżeni, prawidłowości co do ich techniki i taktyki jazdy (m.in. tego czy ze strony

oskarżonych doszło do podjęcia manewrów obronnych, czy manewrów takich oskarżeni nie podejmowali);

3) obecne zeznania świadków - uczestników kolizji są sprzeczne z podpisywanymi przez nich bezpośrednio po zdarzeniu oświadczeniami o przyjęciu na siebie odpowiedzialności za zaistniałe kolizje, a w przypadku świadków B. R. i M. D. dodatkowo z ustaleniami przybyłych na miejsce funkcjonariuszy Policji, którzy po zapoznaniu się bezpośrednio na miejscu zdarzenia z okolicznościami tych przypadków, stwierdzili winę B. R. i M. D., a w konsekwencji ukarali ww. świadków mandatami karnymi za ich spowodowanie (dodatkowo świadek A. K. również została ukarana mandatem karnym po samodzielnym zgłoszeniu na komisariat Policji i przedstawieniu okoliczności zdarzenia);

B. obrazę przepisów postępowania, mającą wpływ na treść zaskarżonego wyroku tj. art. 7 k.p.k. oraz art. 410 k.p.k. polegającą na bezzasadnym uznaniu, że opinia biegłego z zakresu techniki samochodowej, analizy i rekonstrukcji wypadków drogowych inż. Z. G. z dnia 11 września 2020 r. oraz opinia uzupełniająca tego samego biegłego z dnia 27 października 2020 r. to opinie „jasne, spójne, nie zawierające sprzeczności, odpowiadające na wszystkie pytania oraz nie nasuwające żadnych zastrzeżeń co do zawartych w nich wniosków” podczas gdy właściwa analiza przedmiotowych opinii powinna prowadzić do ich zgoła odmiennej oceny, zwłaszcza uwzględniając to, że:

1) opinia oparta została w przeważającej części na osobowych źródłach dowodowych w postaci zeznań przesłuchanych w toku postępowania świadków - uczestników kolizji, którzy swe zeznania złożyli po upływie niemal 3 lat od dnia analizowanych zdarzeń, w swych zeznaniach niejednokrotnie wskazując na rzeczony upływ czasu, niepamięć lub jedynie prawdopodobieństwo określonego przebiegu wypadków;

2) biegły, wydając przedłożone do akt sprawy opinie, nie w każdym z przypadków dysponował zapisem z monitoringu miejskiego (tylko w trzech przypadkach), zapisem z video-rejestratora (tylko w dwóch przypadkach), dokumentacją fotograficzną biorących udział w kolizjach pojazdów R. [...], S., O. [...], B., F. [...], R. [...], śladami z miejsc zdarzeń, czy udokumentowaniem położenia

pokolizyjnych ww. samochodów, nie wyjaśniając, jaki miały one wpływ na miarodajność rekonstrukcji przebiegu analizowanych kolizji;

3) biegły, w sposób sprzeczny z obowiązującymi zasadami ruchu drogowego (przede wszystkim z dyspozycją art. 22 ust. 4 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym), obarczył ciężarem odpowiedzialności za spowodowanie ww. kolizji pojazd poruszający się po swoim pasie ruchu, korzystający z pierwszeństwa przejazdu, podczas gdy w myśl ww. przepisu to kierujący pojazdem zmieniając zajmowany pas ruchu jest obowiązany ustąpić pierwszeństwa pojazdowi jadącemu po pasie ruchu, na który zamierza wjechać;

4) biegły nie przedstawił w swej opinii jakichkolwiek innych wariantów przebiegu zdarzeń (w tym tych zgodnych z wersją prezentową przez oskarżonych zwłaszcza co do podejmowania przez nich określonych manewrów obronnych, mimo że w wielu kwestiach opierał się na osobowym materiale dowodowym).

ewentualnie,

C. błąd w ustaleniach faktycznych, przyjętych za podstawę zaskarżonego orzeczenia, mający wpływ na jego treść, a polegający na bezzasadnym uznaniu, że oskarżeni M. D. i K. D., biorąc udział w zaistniałych kolizjach drogowych, doprowadzili do nich działając z zamiarem bezpośrednim kierunkowym (*dolus directus coloratus*) uzyskania odszkodowania z tytułu umów ubezpieczenia OC, jak również, że ww. oskarżeni, działając z zamiarem bezpośrednim kierunkowym (*dolus directus coloratus*) osiągnięcia korzyści majątkowej, wprowadzili w błąd opisane w zarzutach zakłady ubezpieczeń, doprowadzając je w ten sposób do niekorzystnego rozporządzenia mieniem (w jednym przypadku skutek taki jedynie usiłowali osiągnąć), podczas gdy zgromadzony w sprawie materiał dowodowy na takie ustalenia nie pozwala, a przemawia natomiast za przyjęciem, że oskarżeni M. D. i K. D. byli przekonani, iż faktycznie to nie oni są sprawcami zaistniałych kolizji drogowych i w rezultacie nie ponoszą za nie odpowiedzialności, zwłaszcza uwzględniając:

1) zachowanie M. D. i K. D., którzy nie oponowali w przypadku woli wzywania przez uczestników kolizji patrolów Policji na miejsce zdarzenia, okazywali uczestnikom oraz przybyłym na miejsce funkcjonariuszom Policji zapisy z kamery video-rejestratora znajdującego się wewnątrz ich pojazdu, nie sprzeciwiali się

wykonaniu dokumentacji fotograficznej, wskazywali na potrzebę zabezpieczenia monitoringu miejskiego;

2) okoliczność, że winę świadków - uczestników objętych zarzutami kolizji dwukrotnie stwierdzali przybyli na miejsce zdarzenia funkcjonariusze Policji, którzy po przeanalizowaniu dowodów w postaci zeznań uczestników kolizji oraz zapisów z video-rejestratorów, odpowiedzialność za ww. zdarzenia przypisywali ww. świadkom, a nie oskarżonym (dodatkowo w przypadku świadka A. K. wina uczestniczki zdarzenia stwierdzona została po jej samodzielnym zgłoszeniu się na komisariat policji - świadek została ukarana mandatem karnym);

3) świadkowie - uczestnicy objętych zarzutami kolizji drogowych uznawali swą winę za spowodowanie ww. kolizji i przyjmowali proponowane przez funkcjonariuszy mandaty karne, bądź, odstępując od wezwania patrolu Policji, spisywali stosowne oświadczenia;

ewentualnie,

D. błąd w ustaleniach faktycznych, przyjętych za podstawę zaskarżonego orzeczenia, mający wpływ na jego treść, a polegający na bezzasadnym przyjęciu, że oskarżeni M. D. i K. D. dopuścili się zarzucanych im czynów w warunkach tzw. ciągu przestępstw z art. 91 § 1 k.k., a więc w krótkich odstępach czasu, z wykorzystaniem tej samej sposobności, podczas gdy właściwa analiza okoliczności niniejszej sprawy winna prowadzić do uznania, że oskarżeni dopuścili się ww. zachowań wyłącznie w warunkach tzw. czynu ciągłego z art. 12 k.k.

ewentualnie, z daleko posuniętej ostrożności procesowej, na wypadek, gdyby sąd odwoławczy nie podzielił zarzutów obrony odnoszących się do oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego oraz poczynionych przez Sąd meriti ustaleń faktycznych, obrońca podniósł:

E. rażąca niewspółmierność (surowość) orzeczonych wobec oskarżonych kar (w tym w odniesieniu do oskarżonego K. D. również kary łącznej) przekraczających swoją dolegliwością stopień winy i społecznej szkodliwości czynów, których dopuścili się ww. oskarżeni, wynikającą z nadmiernego wyeksponowania przez Sąd I instancji okoliczności obciążających, jakie miały zachodzić po stronie oskarżonych, przy jednoczesnym nieuwzględnieniu w sposób dostateczny okoliczności łagodzących, w tym młodego wieku oskarżonych (M. D. ur. 1994 r. w chwili czynu

miął 23 lata, K. D. ur. 1990 r. w chwili czynu miał 27 lat), ich uprzedniej niekaralności, faktu, że obaj oskarżeni pracują zarobkowo (w przedsiębiorstwie Z. sp. c. w Ł. na stanowisku sprzedawcy artykułów masowych), a także wychowują małoletnie dzieci (w wieku 4 lat), względnie niewysokiej szkody wyrządzonej przestępstwem, faktu, że jeden z czynów miał charakter usiłowania, w sytuacji, gdy właściwa ocena ww. okoliczności powinna prowadzić do wniosku, że karami adekwatnymi winny być kary łagodniejszego rodzaju (np. tzw. „kara mieszana” przy zastosowaniu art. 37b k.k.), bądź kary w daleko niższym wymiarze.

Na podstawie art. 453 § 2 k.p.k. skarżący wniósł o dopuszczenie dowodu z opinii innego biegłego z zakresu techniki samochodowej, analizy i rekonstrukcji wypadków drogowych - na okoliczność rekonstrukcji zdarzeń (kolizji drogowych objętych zarzutami aktu oskarżenia), wskazania, który z kierujących popełnił błąd w technice i taktyce jazdy i na czym on polegał.

Podnosząc powyższe zarzuty, skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku Sądu I instancji poprzez uniewinnienie obu oskarżonych od zarzucanych im aktów oskarżenia czynów, ewentualnie, w odniesieniu do oskarżonego K. D. o:

1. uchylenie rozstrzygnięcia co do kary łącznej (pkt 4 sentencji wyroku), przyjęcie, że czyny których dopuścił się oskarżony popełnione zostały w warunkach tzw. czynu ciągłego z art. 12 k.k., a w rezultacie takiej kwalifikacji wymierzenie oskarżonemu kary przy zastosowaniu art. 37b k.k. tzw. kary mieszanej, bądź też wymierzenie kary w dolnych granicach ustawowego zagrożenia, względnie w wymiarze pozwalającym na zastosowanie wobec oskarżonego instytucji warunkowego zawieszenia wykonania kary (art. 69 k.k.),

ewentualnie - przy uznaniu, że przestępstwa popełnione przez oskarżonego (opisane w pkt. I - XII aktu oskarżenia) stanowią ciąg przestępstw, o którym mowa w art. 91 § 1 k.k., a czyn z pkt. XIII aktu oskarżenia samodzielne przestępstwo o:

2) uchylenie rozstrzygnięcia co do kary łącznej (pkt 4 sentencji wyroku), zmianę zaskarżonego wyroku w zakresie rozstrzygnięcia co do kary za popełniony przez oskarżonego ciąg przestępstw oraz przestępstwo z pkt. XIII aktu oskarżenia poprzez wymierzenie oskarżonemu za ww. czyny kar jednostkowych przy zastosowaniu art. 37b k.k. tzw. kary mieszanej, bądź też wymierzenie za przestępstwa te kar jednostkowych w dolnych granicach ustawowego zagrożenia,

względnie w wymiarze pozwalającym na zastosowanie wobec oskarżonego instytucji warunkowego zawieszenia wykonania kary (art. 69 k.k.), a finalnie orzeczenie - w ten sam sposób oraz przy zastosowaniu zasady pełnej absorpcji - kary łącznej,

ewentualnie o:

3) zmianę zaskarżonego wyroku w zakresie kary łącznej i wymiarzenie jej w oparciu o zasadę pełnej absorpcji tj. w wymiarze 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności.

Wyrokiem z dnia 13 lipca 2021 r., sygn. akt V Ka (...), Sąd Okręgowy w Ł. utrzymał zaskarżony wyrok w mocy i orzekł o kosztach procesu.

Od powyższego wyroku kasację wywiodła obrońca skazanego K. D., która zaskarżyła to orzeczenie w stosunku do ww. skazanego w całości, zarzucając mu obrazę przepisów prawa materialnego i procesowego, mającą istotny wpływ na treść orzeczenia, a mianowicie:

„1. art. 286 § 1 k.k. poprzez jego wadliwe zastosowanie, albowiem skazany K. D. - nie będąc stroną umów ubezpieczenia pojazdów - nie mógł doprowadzić ubezpieczycieli do niekorzystnego rozporządzenia mieniem i uzyskać odszkodowań wywodzonych z umów ubezpieczenia pojazdów, których nie był właścicielem;

2. art. 91 § 1 k.k. poprzez jego wadliwe zastosowanie w sytuacji przyjęcia w kwalifikacji prawnej czynów ciągu przestępstw i jednocześnie czynu ciągłego z art. 12 § 1 k.k. oraz pominięcie w podstawie skazania art. 12 § 1 k.k., stanowiącego kwalifikację prawną, co rodzi sytuację tożsamą z nieustaleniem, czy czyny stanowiące podstawę skazania stanowiły ciąg przestępstw czy czyn ciągły, które to uchybienia Sądu I instancji „przeniknęły” do orzeczenia Sądu odwoławczego;

3. art. 457 § 3 k.p.k. w zw. z art. 413 § 2 pkt 1 k.p.k. poprzez niewywiązanie się w sposób należyty z obowiązków kontrolnych i niedostrzeżenie, iż opisy czynów zawarte w sentencji wyroku Sądu I instancji nie przedstawiały wszystkich elementów czynów mających znaczenie dla prawidłowej kwalifikacji prawnej oraz pomijały istotne aspekty zachowań oskarżonego, w następstwie czego redakcja orzeczenia zawartego w poddanym kontroli apelacyjnej wyroku nasuwa istotne wątpliwości co do strony przedmiotowej czynów i nie pozwala na jednoznaczne ustalenie, za jakie czyny oskarżony poniósł dolegliwość karną;

4. rażące naruszenie prawa procesowego, mające istotny wpływ na treść zaskarżonego wyroku, a mianowicie art. 427 § 3 k.p.k. w zw. z art. 170 § 1 pkt 5 k.p.k. w zw. z art. 452 § 2 pkt 1, 2, 3 i 5 k.p.k. poprzez brak uwzględnienia wniosków dowodowych obrońcy oskarżonego wówczas K. D., gdy przeprowadzenie tych dowodów było niezmiernie istotne z punktu widzenia obrony K. D. i dowody te zmierzały do podważenia wiarygodności świadków w sprawie, które to zeznania były głównym dowodem świadczącym przeciwko oskarżonemu”.

Podnosząc powyższe zarzuty, skarżąca wniosła o uchylenie wyroku Sądu Okręgowego w Ł., utrzymującego w mocy wyrok Sądu Rejonowego w Ł. i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania przez Sąd II instancji.

W odpowiedzi na kasację, prokurator wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja okazała się oczywiście bezzasadna.

Na wstępie należy przypomnieć, gdyż najwyraźniej uszło to uwadze skarżącej, że celem postępowania kasacyjnego jest wyeliminowanie z obrotu prawnego orzeczeń dotkniętych poważnymi wadami w postaci bezwzględnych przyczyn odwoławczych lub innych naruszeń prawa, ale o charakterze rażącym, a jednocześnie takich, które mogły mieć istotny wpływ na treść orzeczenia. Możliwość wniesienia skutecznej kasacji jest zatem istotnie ograniczona. Postępowanie kasacyjne nie jest bowiem postępowaniem, które ma ponawiać kontrolę odwoławczą. Kasacja jest przy tym środkiem zaskarżenia, który strony mogą wnieść wyłącznie od, wskazanych w art. 519 k.p.k., orzeczeń sądu odwoławczego. Z powyższego wynika, że zarzuty kasacyjne powinny być kierowane przeciwko rozstrzygnięciu tego sądu, a nie przeciwko orzeczeniu wydanemu w pierwszej instancji. Możliwe jest wystąpienie tzw. efektu przeniesienia, kiedy to sąd odwoławczy nienależycie rozpozna apelację, ale wówczas w kasacji winny zostać podniesione, opatrzone pogłębioną argumentacją, zarzuty wskazujące na wadliwe procedowanie organu *ad quem*, w następstwie którego doszło do przeniknięcia uchybienia sądu *a quo* do orzeczenia sądu drugiej instancji (zob. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 14 stycznia 2021 r., IV KK 438/20). Brak jakichkolwiek zarzutów godzących w istotę orzeczenia sądu

odwoławczego (np. obrazy art. 433 § 2 w zw. z art. 457 § 3 k.p.k.) powoduje bowiem, iż kasację ocenić trzeba jako próbę ponownej weryfikacji orzeczenia sądu pierwszej instancji. Zarzuty podniesione w kasacji pod adresem orzeczenia sądu *a quo* podlegają rozważeniu przez sąd kasacyjny tylko więc w takim zakresie, w jakim jest to nieodzowne dla należytego rozpoznania zarzutów stawianych orzeczeniu sądu odwoławczego (tak trafnie Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 19 lutego 2009 r., III KK 402/08). Należy przy tym podkreślić, że dla prawidłowego podniesienia zarzutu kasacyjnego nie wystarczy samo stwierdzenie, że sąd odwoławczy określonego zarzutu nie rozpoznał (czy naruszył art. 433 § 2 k.p.k.), tudzież nie rozważył go należycie (dopuszczając się obrazy art. 457 § 3 k.p.k.), ale konieczne jest wykazanie, że przy dokonywaniu kontroli odwoławczej uchybienie zaistniało w rzeczywistości, a nadto opisanie na czym ono polegało i dlaczego stanowi tak rażące naruszenie przepisów, że można je przyrównywać w swych skutkach do uchybienia w postaci bezwzględnej podstawy odwoławczej (tak trafnie Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 28 marca 2017 r., III KK 490/16).

W przedmiotowej sprawie skarżąca ewidentnie nie dostosowała się do powyższych wskazań.

Zarzuty obrazy prawa materialnego są całkowicie chybione, skoro Sąd Okręgowy, który po przeprowadzeniu kontroli odwoławczej, utrzymał zaskarżony wyrok w mocy, nie stosował tych regulacji. Co więcej, zarzuty te nie mogłyby zostać uznane za zasadne, nawet gdyby prawidłowo, wiążąc je z dyspozycją art. 433 § 2 k.p.k., podniesione zostały w formule „przeniesienia”. W apelacji nie skierowano bowiem, pod adresem sądu pierwszej instancji, zarzutów obrazy prawa materialnego. W tej sytuacji jedynie dla zupełności wywodów należy wskazać, że twierdzenie stojące u podstaw zarzutu podniesionego w punkcie 1 kasacji jest całkowicie chybione, mając na uwadze już choćby tylko brzmienie art. 115 § 4 k.k., czy też specyfikę umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej, a w szczególności treść art. 822 § 4 k.c., który stanowi, że uprawniony do odszkodowania w związku ze zdarzeniem objętym umową ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej może dochodzić roszczenia bezpośrednio od ubezpieczyciela. Odnosząc się natomiast do zarzutu podniesionego w punkcie 2 kasacji należy wskazać, że nie istnieją żadne przeszkody, by konstrukcję ciągu

przestępstw zastosować do przestępstw popełnionych w warunkach czynu ciągłego (zob. P. Kardas [w:] Kodeks karny. Część ogólna. Tom I. Część II. Komentarz do art. 53-116, wyd. V, red. W. Wróbel, A. Zoll, Warszawa 2016, komentarz do art. 91, teza 84). Wbrew też temu co twierdzi skarżąca, art. 12 § 1 k.k. został wymieniony (i to kilkakrotnie) w podstawie skazania (czyli w kwalifikacji prawnej) odnoszącej się do czynów przypisanych oskarżonemu K. D. w punkcie 2 części dyspozytywnej wyroku sądu *meriti*. Natomiast w pełni zasadnie przepis ten nie został wskazany w podstawie wymiaru kary (zob. P. Kardas [w:] Kodeks karny. Część ogólna. Tom I. Część I. Komentarz do art. 1-52, wyd. V, red. W. Wróbel, A. Zoll, Warszawa 2016, komentarz do art. 12, tezy 85 i 86 i powoływane tam orzeczenia).

Oczywiście bezzasadny jest również zarzut podniesiony w punkcie 3 kasacji. W apelacji nie został wszak podniesiony zarzut obrazy art. 413 § 2 pkt 1 k.p.k.

Na analogiczną ocenę zasługuje zarzut podniesiony w punkcie 4 kasacji. Podstawą oddalenia, zawartego w apelacji, wniosku o dopuszczenie dowodu z uzupełniającej opinii biegłego był bowiem art. 201 k.p.k. (k. 866 v.). Z powyższego wynika, że oddalając rzeczony wniosek sąd odwoławczy nie mógł naruszyć przepisów wskazanych w zarzucie kasacji, tj. „art. 427 § 3 k.p.k. w zw. z art. 170 § 1 pkt 5 k.p.k. w zw. z art. 452 § 2 pkt. 1, 2, 3 i 5” (na marginesie należy zauważyć, że art. 452 k.p.k. składa się jedynie z paragrafu drugiego i trzeciego (pierwszy został uchylony), a paragraf drugi tego artykułu zawiera jedynie dwa punkty). Z powyższych względów, jedynie uzupełniając należy zauważyć, że zgodnie z utrwalonym w judykaturze poglądem „w kwestii uznania opinii za jasną i pełną w rozumieniu art. 201 k.p.k. decydujące znaczenie ma ocena organu procesowego, a nie stron, chyba że zastrzeżenia strony są uzasadnione, a ocena tego organu dowolna” (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 21 lipca 2020 r., sygn. akt V KK 283/20). Skarżąca, która uzasadniając analizowany zarzut ograniczyła się w istocie do przytoczenia treści postanowienia sądu oddalającego ww. wniosek, opatrzonego arbitralnym stwierdzeniem, że: „powyższe zapatrywania Sądu są nieprawidłowe. Wskazać należy, że w niniejszej sprawie opinia biegłego była kluczowa dla odpowiedzialności karnej skazanego K. D.. Wniosek ten z całą pewnością był

istotny dla rozstrzygnięcia sprawy” oraz przywołania fragmentu komentarza do art. 452 § 3 k.p.k., wskazanej wyżej dowolności, w sposób oczywisty, nie wykazała.

Kierując się powyższą argumentacją, Sąd Najwyższy uznał kasację za oczywiście bezzasadną i – w trybie art. 535 § 3 k.p.k. – orzekł o jej oddaleniu.

O kosztach sądowych postępowania kasacyjnego rozstrzygnięto na podstawie art. 636 § 1 k.p.k. w zw. z art. 637a k.p.k., obciążając nimi skazanego.